

Verlag: Discussieavond ‘Denk mee over de toekomst van ons landschap in het Midden-Delfland’ – 2 maart, 2026

Foto Marjanne Zuiderwijk

Ruim vijftig mensen kwamen naar de discussieavond om te praten over de toekomst van het Midden-Delflandgebied op 2 maart. Hun achtergrond varieerde van het Hoogheemraadschap van Delfland, Delft, het boerenbedrijf, de gemeente Midden-Delfland, (Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging) Natuurlijk Delfland, het bestuur van Puur Midden-Delfland, politieke partijen, betrokken bewoners en bezoekers.

Koos Karsen, de voorzitter van de Midden-Delfland Vereniging (MDV), sprak in zijn openingswoorden over de uitdagingen die op ons afkomen waaronder bevolkingsgroei, klimaatverandering en nieuwe technologieën zoals AI. Hij noemde dat het bestuur van de MDV, na enige aarzeling, erg blij was met het initiatief van een groep met leden van de werkgroep Ruimte en de werkgroep Milieu om een verkenning uit te voeren naar hoe het Midden-Delflandgebied er in 2050 uit zou kunnen zien. De bedoeling van de discussieavond is, zei Koos, om de leden van de MDV en andere mensen met een passie voor het gebied te laten “proeven” van dit toekomstbeeld voor 2050.

Frank Dietz gaf vervolgens, namens de groep die de [toekomstverkenning](#) had uitgevoerd, een verdere beschrijving van de uitdagingen voor het gebied en aan de hand van vier thema's een kort inzicht in het denken van de groep over de toekomst:

Ruimtelijke samenhang en kwaliteit: Kunnen we de ecologische en cultuurhistorische waarden van het landschap borgen als het gaat om ruimtelijke samenhang en kwaliteit terwijl we wel meebewegen met noodzakelijke veranderingen?

Natuur en Landbouw, water en bodem: Kunnen we natuur en landbouw meer combineren en is regeneratieve landbouw hiervoor een leidend idee? Wat zou dit kunnen betekenen voor de verbetering van de kwaliteit van water en bodem?

Wonen, werken, recreëren en bereikbaarheid: Kan het Midden-Delflandgebied zijn karakter behouden als de bevolkingsdruk in onze regio blijft toenemen en als hier meer mensen willen recreëren? Is het mogelijk om recreatie te sturen door zogenaamde poort- of entreegebieden?

Economie en energie: Een levensvatbaar Midden-Delflandgebied vereist een toekomstbestendige economie die veranderingen in wonen, werken (o.a. in de landbouw) en recreatie ondersteunt en waar mogelijk kan versnellen. Ook verwachten we dat in 2050 belangrijke stappen zijn gezet in de energietransitie, dat wil zeggen dat het gebruik van fossiele energie fors is afgenomen ten gunste van hernieuwbare energie vormen.

De tafeldiscussies

De hoofdmoot van de avond bestond uit discussies aan vier tafels waar alle deelnemers éénmaal langs kwamen. De discussie werden gevoerd op basis van een stelling afgeleid uit de inhoud van de vier thema's in de toekomstverkenning. Zoals het sfeerverslag van Heleen Paalvast in de maartnieuwsbrief van de MDV beschreef (bijlage 2) waardeerden de deelnemers de mogelijkheid om hun mening te geven. De gespreksgroepen waren vrij groot waardoor niet altijd iedereen in het tijdsblok van 15 minuten aan het woord kon komen. Opvallend is dat er in vrijwel elke gespreksgroep een jonge boer deelnam. Helaas was de akoestiek niet denderend wat het soms moeilijk maakte om de discussie te volgen. En het is maar ten dele gelukt om "bij de stelling te blijven".

In de vier discussieronden van een kwartier per ronde was veel passie en betrokkenheid van de deelnemers de gemeenschappelijke noemer. Zie in bijlage 1 een overzicht van de discussies aan de verschillende tafels. Er waren mensen die 'hoog in hun emotie' zaten. Dit kwam waarschijnlijk niet dit door de stelling; de mensen begrepen prima dat die stelling alleen maar diende om de discussie op gang te brengen. Maar voor sommigen is dit gebied 'hun alles': wonen, werken, sociale omgeving én toekomst. Als er (voor hen) foute keuzes worden gemaakt, zijn ze dat kwijt.

De gebruikte stellingen hielpen om de discussie op gang te brengen, maar stellingen kunnen ook polariseren en dat helpt niet als je verbinding wilt zoeken in het denken over en realiseren van een toekomstvisie voor het gebied. Polariseren is iets dat meer past bij het door Frank Dietz genoemde "touwtrekken" tussen verschillende belangen. De discussies maken duidelijk dat er ook animo is om nieuwe verbindingen te maken en waarde te creëren voor een doel dat het eigen belang overstijgt, maar dat daar nog veel stappen voor gemaakt moeten worden.

Samenvattend voor de vier tafels:

- *Ruimtelijke samenhang en kwaliteit:* De tafelgesprekken en de toekomstverkenning liggen inhoudelijk dicht bij elkaar, maar de verkenning is veel systematischer en toekomstgerichter. Waar de tafel vooral zoekt naar criteria, biedt de

toekomstverkenning een concreet afwegingskader (kernkwaliteiten, meervoudig ruimtegebruik, rightsizing).

- *Natuur en Landbouw, water en bodem*: De tafelgesprekken tonen weerstand, onzekerheid en behoudsreflex. De toekomstverkenning kiest juist voor een transitiepad: regeneratief, datagedreven, hogere waterpeilen, multifunctionele landbouw.
- *Wonen, werken, recreëren en bereikbaarheid*: De tafelgesprekken en de toekomstverkenning zijn zeer consistent: beide erkennen de druk en zoeken naar sturing via paden, voorzieningen en randen.
- *Economie en energie*: De tafelgesprekken en de toekomstverkenning zijn inhoudelijk sterk aligned: beide zien verbreding van het verdienmodel als noodzakelijk. De visie gaat verder door een volledig economisch model te schetsen waarin boeren verdienen aan ecosysteemdiensten, data en biobased productie.

Lijst van 'geparkeerde' onderwerpen op 2 Maart – helaas kon niet alles worden besproken. Dit is een lijst van onderwerpen waar helaas geen tijd voor was

<ul style="list-style-type: none"> • MD is ideaal voor dagrecreatie daar kan met goede "begeleiding" (in voorzieningen e.d.) meer van komen. Maar verblijfsrecreatie is risicovol, tenzij dat kleinschalig blijft (B&B, kamperen bij de boer). • Helaas maar weinig boeren uit Midden-Delfland aanwezig (maar 4). Spreek met i.p.v. over. Het gevoel leeft dat MDV terug wil in de tijd en stil blijft staan, o.a. het tegenhouden van Lely. Er zullen altijd boeren zijn die het anders doen - luister naar de boeren en praat met ze i.p.v. over (Fam. Dijkshoorn) • Probeer in te zetten om particulier beleggers geen grote rol te geven. Wij denken na over een persbericht. "Particuliere beleggers helpen de toekomst van MD om zeep". • MD te geïsoleerd. Meer aandacht voor (ecologische) verbindingen (Cees van der Burg). 	<ul style="list-style-type: none"> • Oog voor de vitaliteit van de dorpen in het landschap • Land van ons i.p.v. particuliere beleggers (Marijke Poppink) • De boer als onderdeel van gezondheid van de mens. Preventie en hier ook voor beloond worden (Marijke Poppink) • Bij recreatie. Wat zou het fijn zijn als er <u>samen</u> met boeren en burgers initiatieven komen om wandelpaden over boerenland meer te krijgen waar burgers bijdragen aan onderhouden en vooral schoonhouden met elkaar (gesteund door educatie, recreanten). Aannahme is namelijk: er zullen helaas bij meer gebruik ook meer rommel worden achtergelaten. En ik sluit me zeker aan bij de opmerking over gedrag beïnvloeden van recreant door educatie over belang natuur. • Toekomst van de melkveehouderij 	<ul style="list-style-type: none"> • Rol van de mensen in Midden-Delfland hun ..... emoties bespreekbaar maken en daarmee verbinding verbeteren zodat beter begrip voor diverse belangen ontstaat en daarmee ook en/en denken kan gaan ontstaan (Monique van Vliet-de Jager (PUUUR)). • Verandering van het landschap: Noodzaak voor meer bomen om dieren - koeien, schapen en wilde dieren schaduw te bieden • MD is productielandschap en niet alleen voor melk of vlees. Biodiversiteit en weidevogels zijn ook een product, culturele historie idem, landschap, water kwaliteit etc. Maar voor veel producten wordt geen eerlijke prijs aan de producent betaald. • Wonen en huizen bouwen. • Het Park Kethel in Schiedam moet worden toegevoegd aan het BPL. Wethouder Lourens vindt dit een interessant idee (Huub van 't Hout, KNNV Natuurlijk Delfland)
--	---	--

De vier tafelgesprekken gaven een rijk en eerlijk beeld van wat er leeft in de samenleving rond het Midden-Delflandgebied. De gepresenteerde toekomstverkenning lijkt op sommige

punten maatschappelijke verankering te missen. De tafeldiscussies waren expliciet over de centrale rol van de boeren als beheerders van het landschap in het behoud en ook de ontwikkeling van het landschap in het Midden-Delfland. De veelal jonge boeren stelden dat hun toekomst centraal zou moeten staan in de toekomstdiscussie over het Midden-Delflandgebied.

De zoektocht naar een betere weging tussen behoud en ontwikkeling die een rode draad vormt in de 2050 toekomstverkenning werd herkend en gedeeld. Delen van mogelijke oplossingen werden genoemd aan de verschillende tafels. Behoud ligt echter meer op de tong dan ontwikkeling (want dan weet je wat je hebt). In dit verband een mooie zin aan het einde van het verslag van groep 4: "De angst om wat te verliezen is groter dan de positieve emotie om iets terug te winnen in 2050".

Het punt over de maatschappelijke verankering kwam ook terug in de uitleg over de volgende stappen in het proces van de toekomstverkenning. Na de presentatie van de resultaten tot nu toe op de ALV van de Midden-Delfland Vereniging op 31 maart willen de verkenners verder in gesprek gaan met een groot aantal verschillende organisaties en belanghebbenden om hun ideeën verder uit te werken en juist de maatschappelijke verankering te versterken. Bewust is in de toekomstverkenning tot nu toe niet in detail ingegaan op het "hoe" van nieuw beleid nodig om de op de horizon geschetste stip te realiseren. Naarmate we het meer eens zijn over waar de stip voor staat zal het ook gemakkelijker zijn om overeenstemming te bereiken over het "hoe".

Het belang van een participatieve en open benadering in dit proces werd ook benadrukt door de vier experts in hun feedback op de tafelgesprekken en door Ben Kuipers, polderarchitect, in zijn slotwoord. Hij voegde de daad bij het woord door aan te kondigen dat hij ter gelegenheid van zijn afscheid in december een bijeenkomst wil organiseren waarin een volgende stap kan worden gezet in het verdere concretiseren van de Verkenning op weg naar 2050.

Bijlage 1 – Overzicht van Tafeldiscussies

Tafel 1: Ruimtelijke samenhang en kwaliteit

Discussiestelling

Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in Midden-Delfland zijn alleen acceptabel als ze aantoonbaar positief bijdragen aan de natuur, het landschap of de beleving van het gebied.

- MD-gebied is bufferzone in stedelijke omgeving. Kwaliteit is belangrijk om te zorgen dat die bufferzone wordt gerealiseerd/behouden blijft. Openheid is ook belangrijk i.v.m. drukke/volle stedelijke omgeving.
- Komen mensen uit de steden recreëren in het MD-gebied? Hoeveel is acceptabel voor kwaliteit MD-gebied.
- Zoek naar aansprekende initiatieven. Geen bureaucratische benadering met allerlei regels.
- Hoe zorgen we dat bij veranderingen in het gebied er toekomst voor de boeren blijft. Bij de reconstructie van MD-gebied is natuur en recreatie geregeld, maar landbouw komt steeds meer onder druk. Voor het beheer van het gebied moeten boeren worden gekoesterd. We moeten de kringloopboeren wel overeind houden. Vanwege keurmerk voor duurzame veehouderijen ('On the way to planet proof' van Friesland Campina) zijn voor dierenwelzijn grotere stallen ('twee keer zo groot') nodig bij gelijkblijvende veestapel.
- Aantoonbare positieve ontwikkelingen moeten ook voor de langere termijn gelden.
- Nieuwe ruimtelijk ontwikkelingen kan ook inhouden dat slechte dingen weg gaan/moeten.
- Een ontwikkeling is meer recreatie en minder grootschalige veehouderijen.
- Ontwikkelingen moeten wel betaalbaar blijven.
- Een gegeven is dat het landschap blijft veranderen. Opgave is hoe houden we het goed.
- Gemeenten en woningbezitters zijn steeds rijker geworden. Zijn ze bereid een deel van die rijkdom te besteden in ontwikkelingen MD? Waarderen ze daarmee het open landschap? Zou voor elke gebouwde woning een bedrag gereserveerd moeten worden voor opgaven MD-gebied?
- Als je het nut van het landschap kan beprijzen, leidt dat tot een goede planologie.
- Er blijft een spanning tussen ontwikkelingen en behoud MD-gebied. Kunnen ontwikkelingen geld opleveren voor het MD-gebied. De aanleg van de A4 heeft flink geld opgeleverd voor verbetering MD-gebied. De spoorverdubbeling moet ook goed worden ingepast en er moet compensatie komen voor het MD-gebied.
- Passen grote ontwikkelingen wel bij het gebied? Daarmee wordt het MD-gebied nog kleiner.
- Anders is niet altijd slechter!
- Bij veranderingen moet je wel een aantal waarden benoemen die je wil behouden. Om dat 'aantoonbaar' in te vullen. Daar moet je behoorlijk streng in zijn. Maar welk instrumentarium heb je daarvoor?
- Ontwikkelingen als klimaatverandering en energieopgave leveren spanning op met behoud van het gebied.

- De groei van de bevolking in de steden zal grote invloed hebben op het gebied. Ontwikkelingen in het gebied moeten aansluiten op die groei van de bevolking. Als voorbeeld wordt genoemd natuurbegraafplaats zoals in de Bonnepolder tussen Maassluis en Hoek van Holland.
- Beleving is voor ieder verschillend. Hoeveelheid natuur en landschap zijn duidelijkere criteria.
- Glastuinders zijn in verleden geholpen bij verplaatsen van de bedrijven. Zoiets moet er ook komen voor andere activiteiten in het gebied die niet passen bij het gewenste MD-gebied.
- Zou een groot recreatiepark (LandaL?) positief zijn voor het MD-gebied? Levert veel geld op voor positieve dingen. Maar open landschap komt daarmee wel onder druk.
- Ook compensatie(-geld) kan onderdeel zijn van de weging 'positief bijdragen'.

Tafel 2: Natuur, Landbouw, Water en Bodem.

Discussiestelling

Het agrarische open middengebied van Midden-Delfland is in 2050 veel gevarieerder dan nu.

- Wat is veel gevarieerder? De stellige inbreng van de jonge boeren is dat zij de uitgesproken beroepsgroep zijn die de hoeder zijn van het landschap nu. Dat zij zich niet zomaar laten leiden naar een ander type bedrijfsvoering. Er moet een verdienmodel blijven.
- De vertegenwoordiger van Natuurlijk Delfland pleitte ervoor om niet in te zetten op een gevarieerd landschap, maar omwille van de weidevogels (met een betere biodiversiteit dan nu) het landschap als veenweidegebied zo te laten. En niet veel meer bomen te planten in de polder.
- De discussie over Duurzaam Boer Blijven, waarbij bodem en water sturend zijn, geeft als resultaat dat de regeneratieve landbouw (met strokenteelt etc.) niet omarmd werd, met als belangrijk argument dat de bodem hiervoor niet geschikt is. En de koe in de wei is blijvend gewenst.
- Er is nog steeds geld beschikbaar (12 miljoen) uit IODS om initiatieven voor veranderingen te financieren. De vraag of dit voldoende benut wordt komt niet boven tafel.
- De boeren missen het toekomstperspectief naar 2050 en vrezen dat er te weinig boeren over blijven om draagvlak te kunnen houden voor het behoud van het landschap. En dat hun rol niet of onvoldoende gewaardeerd wordt.
- Het gevoel dat na de 4 discussie rondes overblijft is: De angst om wat te verliezen is groter dan de positieve emotie om iets terug te winnen in 2050!

Tafel 3: Thema Wonen, werken, recreatie en bereikbaarheid

Discussiestelling

Het is niet nodig om zorgen te maken over de toenemende recreatiedruk op het gebied.

- Het beeld uit sessies is dat de meerderheid zich wel zorgen maakt over de toenemende drukte. De verhouding lag ongeveer op 70/30.
- In de sessies is het vrijwel alleen over recreatie gegaan, mede omdat de stelling hierover ging en vrijwel alle deelnemers ook recreëerden in het gebied. Er is wel behoefte om ook over de andere onderwerpen te praten, blijkt uit de ingevulde 'parkeerbriefjes'.
- Ten aanzien van de bevolking in 2050 is het algemene beeld dat er meer stedelingen in het gebied wonen en/of er gebruik van maken. Qua landschap zal er meer water zijn. De wens wordt uitgesproken dat M-D een bestemmingsgebied is voor mensen met liefde voor de natuur, zowel bewoners als bezoekers. "Met traagheid als charme". Waar het veilig en prettig vertoeven is voor wandelaars en fietsers, maar waar ook voor de jeugd voldoende te beleven is. Er werd opgemerkt dat jongeren meer 'groen' gaan waarderen. Belangrijk is dat het een levendig gebied blijft.
- In vergelijking met andere gebieden, zoals de Rottemeren, vindt men het nu over het algemeen nog 'een oase aan rust' in M-D. Rond 1990 zou er in een officieel rapport al een bodemgrens voor max. aantal recreanten zijn vastgesteld. De vraag werd ook gesteld of recreatie een recht is.
- Om het toenemende bezoek in goede banen te leiden, zijn wel maatregelen nodig. Gesproken is over een netwerk aan (groen/blauwe) paden vanuit de omliggende steden, die de toe- en doorstroom bevorderen. In het gebied zijn langs de randen meer voorzieningen nodig "die als een magneet fungeren". De belevenisboerderij in Schieveen vindt men een goed voorbeeld hiervan.
- Qua regulering is genoemd: auto's alleen voor bestemmingsverkeer, tijdzones voor snel/langzaam verkeer (racefietsers/wandelaars) en duidelijker regels bv voor honden. Qua faciliteiten gaat het om eenvoudige zaken, zoals toiletvoorzieningen en prullenbakken. Maar ook meer (tijdelijke) wandelpaden door het boerenland zouden welkom zijn.
- De vraag of het wenselijk is om recreatie vanuit een economisch perspectief te stimuleren is in het midden blijven hangen. Wel was er brede overeenstemming dat de focus voor Midden-Delfland ligt op dagrecreatie.

Tafel 4 Economie en energie

Discussiestelling

Stelling: Melkveehouders zijn belangrijke partners voor de toekomstige verbetering van de biodiversiteit en de waterkwaliteit in het Midden-Delflandgebied. Daarvoor is het wel nodig het verdienmodel van de bedrijven te verbreden.

- Dat gebeurde vanuit een brede overtuiging: het kan anders, het moet anders. Het was onvermijdelijk dat het voor een flink deel over morgen en overmorgen ging. De opvolgingskwestie van diverse boeregezinnen is hier mede debet aan. De lange termijn – zicht op 2050 - met de noodzaak tot ingrijpende aanpassingen door bijvoorbeeld de gevolgen van klimaatverandering speelde op de achtergrond een rol in de discussies.
- Per ronde lagen de accenten sterk verschillend. De kern van de stelling werd breed gedeeld en de discussies laten zich puntsgewijs als volgt samenvatten:

- De boer is onmisbaar als hoeder van het open landschap.
- Biodiversiteit, water- en bodemkwaliteit moeten het uitgangspunt van het boerenbedrijf van de toekomst zijn. Met de beweging naar kringloopsluiting en biologische bedrijfsvoering worden al belangrijke stappen in deze richting gezet.
- Verbreding van het verdienmodel is nodig voor de continuïteit en het toekomstperspectief, zeker voor beginnende boeren. Een andere structureel probleem vormen de hoge grondprijzen die grootschaligheid in de hand werken.
- Ook in de toekomst blijft het verdienmodel van de boer bestaan uit agrarische kernactiviteiten en de verkoop van boerenproducten. De ingezette verbreding van het verdienmodel met meerdere inkomstenbronnen zet waarschijnlijk door: meervoudig landgebruik, ruimte voor de weidevogel etc. Maar ook meer recreatieve diensten (kleinschalige camping, horecafaciliteiten e.d.) en maatschappelijke diensten zoals kinderopvang en zorgboerderij versterken het verdienvermogen.
- Een structurele inkomstenbron voor het uitvoeren van landschapsbeheertaken ontbreekt echter. Als de boer een belangrijke functie vervult voor een verbetering van biodiversiteit, water- en bodemkwaliteit van Midden-Delfland, dan moet dit ook tot uitdrukking komen in een financieel waarderingssysteem van groene en blauwe diensten.
- De opdracht is dan om voor boeren een contractvorm te creëren waarin het uitvoeren van landschapsbeheertaken structureel onderdeel van het verdienmodel is. Het huidige vergoedingenmodel van (onzekere) subsidies wordt aldus aangevuld met een stelsel waarin boerenbedrijven structureel op contractbasis landschapsbeheertaken uitvoeren.
- De schaal van het Midden-Delflandgebied en de bestaande samenwerkingsverbanden bieden een goede basis voor een living lab van innovatieve contractvormen die de kwaliteit van het open landschap structureel verbeteren.

Toekomstverkenners aan het woord

Toekomstverkenners gezocht! Die oproep was niet aan dovemans oren gericht. Partycentrum Onder Ons stroomde maandag 2 maart vol voor de discussie-avond over de toekomst van ons landschap in het Midden-Delfland.

Een dynamische avond werd het. Waar volgens Cornie Huizenga, een van de vijf organisatoren, een jaar aan interne discussies aan vooraf ging. En nu dus horen of we op het goede pad zitten, vertelde hij.

Cornie is een van de vele actieve vrijwilligers binnen de Midden-Delfland Vereniging. Net als Irmgard, Hans, Leo en Frank. Gevijven voeren zij een verkenning uit naar het Midden-Delfland van 2050. Een discussienotitie was rondgestuurd met vragen en een schets van zo'n toekomstbeeld voor het gebied.

Gelezen of niet, een goed teken dat zoveel mensen hier zijn. Het onderwerp leeft, merkte Koos Karssen op die als voorzitter de avond opende. Hij ging kort in op de gebiedsvisie van de vereniging van ruim vijf jaar geleden over behoud en toekomstbestendige versterking van het unieke landschap van Midden-Delfland.

Er gebeurt echter zoveel in het gebied, vatte Koos het 'waarom' van de avond en de verkenning in een notedop samen. Frank Dietz nam daarna het stokje over om de diepte in te gaan.

Opgaven

Hij draaide niet heen om de 'grote opgaven' voor Midden-Delfland. Bij deze: klimaatverandering, energietransitie ('windmolens, zonneweides'), eiwittransitie ('kunnen we ons dieet met veel vlees ons blijven veroorloven'), natuurherstel, digitalisering ('van AI tot precisielandbouw wat energieslurpende datacenters vergt'), bevolkingsgroei, verstedelijking ('we willen wonen, wonen en wonen') en verkeer & vervoer.

Onvermijdelijk roerde hij de conflicterende belangen tussen landbouw en natuur aan, 'tot op heden een touwtrekwedstrijd'. Is het niet denkbaar en dankbaarder 'dan dat de een zijn zin krijgt en de ander niet' om samen 'met z'n allen ergens voor te gaan'. Met regeneratieve landbouw, 'een soort gemengd bedrijf maar veel moderner', opperde Frank.

Discussiegroepen

De tijd was snel om, jullie krijgen sowieso een verslag, had Cornie de zaal gelukkig al beloofd. Want het was tijd om in vier groepen aan de hand van stellingen over vier thema's in discussie te gaan. Dat waren 1) ruimtelijke samenhang en kwaliteit 2) natuur en landbouw, water en bodem 3) wonen, werken, recreëren en bereikbaarheid en 4) economie en energie.

Lof is op zijn plaats voor de gespreksleiders, die gesecondeerd werden door experts van buitenaf (Nienke, Henk, Angela en Arie) en notulisten. Die allemaal bovendien oren op stokjes moesten hebben om de levendige gesprekken goed te volgen. De akoestiek was helaas niet denderend.

Twintigers

Een groep twintigers gaf na afloop hun indrukken van de avond. Frank Schipper uit Rijswijk,

stadsgids, zzp-er, een natuurliefhebber met zorg over de teruglopende gruttostand: 'Ik had een rijke avond. Ik ga verrijkt weg, ben hier geconfronteerd met boeren die zich in de hoek gezet voelen en zorgen hebben dat ze hun brood kunnen blijven verdienen.'

Cynthia Verboon uit Schipluiden: 'Leuk om te merken dat er zoveel kennis voorhanden is. En dat er mensen zijn die nadenken over de toekomst die zij zelf niet meer meemaken, en dus toekomstgericht bezig zijn en niet blijven hangen in starre ideeën. Je kunt bijvoorbeeld niet zo doorgaan met gangbaar boeren.'

Joyce van Vliet uit Schipluiden ('ik ben voorzitter van het Jonge Boeren Netwerk') had graag meer agrarische betrokkenheid willen zien, zegt ze. Maar de interactieve aanpak, het praten in groepen, beviel. 'Het waren heel diverse gesprekken. Dat was heel goed!'

Thijs van der Kooij uit Maasland, ook een jonge boer, moet even nadenken voor hij vertelt waarom hij is gekomen. 'Een groot deel van de MDV-ers heeft geen agrarische achtergrond. De discussienotitie raakt aan zaken die aan ondernemers raken. In hoeverre wil men invloed uitoefenen op de ondernemer.' En hoe zal ik het netjes verwoorden, vervolgt hij. 'We hebben best te maken met veel partijen die regels opleggen.' Maar hij is positief over de gevoerde open discussies met mensen met verschillende belangen. 'Ik had niet verwacht dat mensen van buitenaf zich zo verbonden voelen met Midden-Delfland.'

De iets oudere Corina van Vliet uit Schipluiden tot slot wilde haar stem laten horen. 'Ik heb het gevoel dat wij als boeren terug moeten naar Ot en Sien. Wij willen innoveren in duurzaamheid en groen gas produceren, maar wat we willen past niet in het landschap. Met minimaal 350 koeien kan dit, anders wordt de installatie te duur. Maar het was een goede avond hoor!' En dat zegt ook recreatie-ondernemer Angela van der Sande. 'Een inspirerende avond. Petje af, goed dat de vereniging dit doet!'

ALV

In de nieuwe Midden-Delfkrant die rond 21 maart op de mat valt, staat een artikel over Cornie en de zijnen: *Vijf blikken op 2050*. Ook bedoeld als opmaat naar de Algemene Ledenvergadering op dinsdag 31 maart waar Hans iets vertelt en vragen beantwoordt over de toekomstverkenning. Nieuwsgierig? Meld je aan voor de ALV via secretariaat@middendelflandvereniging.nl